

Handläggare
Erik Nordstrand
Telefon: 08-50825204

Till
Socialnämnden
2024-06-11

Remiss av Motion om att staden skall ta fram ett eftervårdsprogram för omhändertagna och placerade barn

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2024/278

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Socialförvaltningen har mottagit en motion av Jan Jönsson (L) och avger följande yttrande om att ta fram ett eftervårdsprogram för omhändertagna och placerade barn och unga med tillhörande riktlinjer om uppföljning. Eftervård utformas idag individuellt utifrån de specifika behoven i varje enskilt individärende.

Socialförvaltningen har erbjuder insatser för barn och unga och stödjer stadsdelsförvaltningarnas arbete med öppenvård. Det är ett sätt att säkerställa att stadens barn och unga får den eftervård som framgår av lagstiftningen. Det pågår utvecklingsarbeten i staden för att stärka en kunskapsbaserad socialtjänst med insatser som kan användas inom eftervården. Socialförvaltningen stödjer stadsdelsförvaltningarnas implementering av Socialstyrelsens kunskapsstöd Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott. Det sociala investeringsprojektet med skolsamordnare för barn och unga som placeras på institution innefattar stöd inför, under och efter avslutad placering. Projektet pågår till och med maj 2025. Sociala investeringsfonden har också nyligen beviljat en ansökan om 47 miljoner kronor för intensifierad eftervård med hög tillgänglighet. Resultaten från dessa olika utvecklingsarbeten kommer att följas upp löpande och utvärderas och förvaltningen avstyrker därför att ett eftervårdsprogram ska tas fram i detta skede.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens svar på motionen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har överlämnat ärendet till stadsledningskontoret, socialnämnden, utbildningsnämnden, förskolenämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Almega Stockholm och Statens institutionsstyrelse. Remissvaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 30 augusti 2024.

Ärendet

I motionen från Jan Jönsson (L) föreslås att staden ska ta fram ett eftervårdsprogram för omhändertagna och placerade barn och unga med tillhörande riktlinjer om uppföljning. Vidare framförs vikten av att förbättra eftervårdsarbetet kring unga som placeras på institution och att insatser för att stabilisera skolgången för barn i samhällsvård är grundläggande för att förebygga kriminalitet och sociala problem.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 5 juni 2024 och funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet samma datum.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Begreppet placerade barn omfattar alla barn och unga som är placerade av socialtjänsten enligt socialtjänstlagen (2001:453) enligt lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, eller enligt lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende. Barn och unga som är omhändertagna enligt LVU omfattas således av begreppet placerade barn.

Socialnämnden har enligt 5 kap. 1 § tionde punkten SoL en skyldighet att tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan vård och fostran utanför det egna hemmet har upphört. Ansvaret omfattar alla barn och unga som, oberoende av ålder, har varit placerade utanför det egna hemmet. Eftervården utformas individuellt utifrån de specifika behoven i varje enskilt individärende.

Sedan den 1 juli 2022 är det obligatoriskt för socialnämnden att följa upp barnets situation när vård med stöd av LVU upphör. Uppföljningen syftar till att följa barnet och få information om barnets situation. Om det finns ett behov kan socialtjänsten motivera till öppna insatser eller en ny placering. Om den unge ska återförenas med den eller dem som har vårdnaden om honom eller henne när vården upphör men återföreningen behöver förberedas, ska socialnämnden följa upp den unges situation.

Socialnämnden har också möjlighet enligt 11 kap 4 b § SoL att besluta om uppföljning av ett barns situation efter det att en placering i ett familjehem eller i ett hem för vård eller boende har upphört, då placeringen skett med stöd av socialtjänstlagen. Uppföljningen ska enligt 11 kap 4 c § SoL avslutas senast två månader från det att utredningen som gäller ett barns behov av stöd och skydd avslutats eller placeringen har upphört eller när nämnden dessförinnan finner skäl att inleda utredning enligt 11 § kap. 1 § första stycket.

I motionen betonas vikten av en fungerade skolgång för barn och unga. Inom stadens socialtjänst finns flera olika insatser som syftar till att barn och unga ska fullgöras sin utbildning – både inom öppenvården och placering.

Barn och unga som placeras utanför hemmet har oftast en komplex social livssituation där det finns flertalet individuella-, kontextuella- och sociala riskfaktorer samt få eller inga skyddsfaktorer. Förvaltningen har i tjänsteutlåtande ”*Skrivelse om uppföljning av omhändertagna och placerade barns betyg*” dnr: SOF 2023/54 redogjort för insatser som stabiliserar skolgång

Socialförvaltningen stödjer stadsdelsförvaltningarnas implementering av Socialstyrelsens kunskapsstöd Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott. Insatser som kan användas både före, under och efter avslutad placering för att förbättra vården. Inom ramen för implementeringen kommer bland annat 30 familjebehandlare från stadens samtliga stadsdelsförvaltningar utbildas i insatsen funktionell familjeterapi (FFT) samt delta i efterföljande handledning för certifiering (cirka 18 månader) med start i september 2024.

Det undersöks också förutsättningar för att eventuellt starta upp ytterligare ett team som arbetar enligt multisystemisk terapi (MST), vilket är ytterligare en av de insatser som rekommenderas i Socialstyrelsens kunskapsstöd. Detta skulle bidra till att fler av stadens unga med normbrytande beteende kan beviljas en intensiv och hemmabaserad lösning som är tillgänglig 24 timmar per dygn.

Socialförvaltningen leder projektet Skolsamordnare för placerade barn och unga som är ett treårigt projekt i samverkan med utbildningsförvaltningen och fem av stadens stadsdelsförvaltningar. Dessa är Södermalm, Hägersten-Älvsjö, Skarpnäck, Farsta, och Järva stadsdelsförvaltningar. Projektet bemannas av tio skolsamordnare, en samordnare samt projektledning. Projektet startade i juni 2022, beräknas pågå till och med 31 maj 2025 och finansieras av stadens sociala investeringsfond. Målgruppen är barn och unga, inklusive ensamkommande barn och unga, som placeras på HVB-hem, särskilda ungdomshem (§ 12 hem), stödboenden,

skyddade boenden för unga eller behandlingsverksamhet med familjeboende (behandlingsfamilj). Skolsamordnarna finns med som stöd både inför, under och efter avslutad placering. Det är svårt att i dagsläget visa statistiska och kvantitativa resultat på att de barn och unga som ingår i projektet klarar sig bättre i skolan. Resultaten kommer att visa sig på sikt. Det som går att visa redan nu är att skolgången kommer igång och att de barn och unga som omfattas av projektet vill gå i skolan. Många av de barn och unga som ingår i projektet saknar ofta skolgång bakåt, ibland under lång tid. När en skolsamordnare börjar arbeta kommer barnen/de unga igång i skolan.

Sociala investeringsfonden har också nyligen beviljat en ansökan om 47 miljoner kronor om intensifierad eftervård med hög tillgänglighet. Resultatet av det utvecklingsarbetet kommer att följas upp löpande och utvärderas. Det är Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning som tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta-Vantör, Järva och Skärholmen som medsökande beviljats medel från sociala investeringsfonden. Syftet är att skapa eftervård med hög tillgänglighet för unga i riskzon för kriminalitet. Socialförvaltningen ingår i projektets styrgrupp och kommer att bereda tillfällen för projektet att sprida kännedom om projektet och lärdomar till övriga stadsdelsförvaltningar exempelvis via relevanta chefsnätverk. Allt fler unga har idag behov av samhällsvård utifrån den rådande samhällssituationen med kriminella grupperingar som insocialiserar unga i grov organiserad brottslighet. Socialtjänsten behöver vara särskilt noggsamma i val av placeringsform och ort när barn och unga behöver samhällsvård. Detsamma gäller även utformning av eftervård när samhällsvården avslutas.

Socialförvaltningen erbjuder insatser för barn och unga och stödjer stadsdelsförvaltningarnas arbete med öppenvård. Det är också ett sätt att säkerställa att stadens barn och unga får den eftervård som framgår av lagstiftningen.

Det pågår olika utvecklingsarbeten i staden för att stärka en kunskapsbaserad socialtjänst med insatser som kan användas inom eftervården och ett socialt investeringsprojekt med särskilt fokus på eftervård med hög tillgänglighet. Förvaltningen avstyrker därför att i detta skede ta fram ett eftervårdsprogram.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens svar på motionen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Motion om att staden skall ta fram ett eftervårdsprogram för omhändertagna och placerade barn

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2024-06-04
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2024-06-03